

ΑΡΧΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

Διδακτέα ύλη

Πρώτη Θεματική Ενότητα-Εισαγωγή

Τι είναι η Φιλοσοφία και σε τι χρησιμεύει; (± 6 διδακτικές ώρες)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ξεκινώντας από την απορία

Ενότητα πρώτη: Η ιδιαιτερότητα της φιλοσοφικής σκέψης.

Ενότητα δεύτερη: Βασικοί στόχοι της φιλοσοφικής δραστηριότητας.

Ενότητα τρίτη: Κλάδοι της φιλοσοφίας και επιστήμες: 1. Βασικοί κλάδοι της Φιλοσοφίας 3. Φιλοσοφία και επιστήμες.

Ενότητα τέταρτη: Φιλοσοφία και κοινωνία: 1. Αμφισβητήσεις της αξίας της φιλοσοφίας 2. Η χρησιμότητα της φιλοσοφίας.

Δεύτερη Θεματική Ενότητα

Η μεθοδολογία της Φιλοσοφίας – Επιχειρήματα (± 3 διδακτικές ώρες)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ξεκινώντας από την απορία

Ενότητα τρίτη: Κλάδοι της φιλοσοφίας και επιστήμες: 2. Επιχειρήματα (έγκυρο, ορθό, παραγωγικό, επαγωγικό επιχείρημα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Κατανοώντας τα πράγματα

Ενότητα πέμπτη: Αριστοτελική λογική: 1. Έννοιες (μόνο: πλάτος – βάθος έννοιας, γένος – είδος έννοιας, ειδοποιός διαφορά) 3. Συλλογισμοί (μόνο: ελάσσων όρος, μείζων όρος, μέσος όρος, προκείμενες, συμπέρασμα).

Τρίτη Θεματική Ενότητα

Κατανοώντας την πραγματικότητα: οι απόψεις του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη για την πηγή της γνώσης (± 7 διδακτικές ώρες)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Κατανοώντας τα πράγματα

Ενότητα δεύτερη: Λέξεις, νόημα και καθολικές έννοιες (μόνο: ιδέες, δυϊσμός, καθόλου-καθολικές έννοιες)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Αναζητώντας τη γνώση

Ενότητα τρίτη: Θεωρίες για την πηγή της γνώσης 1. Ορθολογισμός (μόνο: ορισμός, a priori/προεμπειρική γνώση, θεωρία της ανάμνησης (Πλάτων), 2. Εμπειρισμός (μόνο: ορισμός, στοιχειώδεις πεποιθήσεις/ιδέες, πρωταρχική γνώση), επαγωγή (Αριστοτέλης).

Τέταρτη θεματική ενότητα

Ηθική φιλοσοφία: πώς πρέπει να ζούμε; Αξίζει να είναι ηθικός κανείς σήμερα; (± 12 διδακτικές ώρες)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Αξιολογώντας την πράξη

Ενότητα πρώτη: Αναζήτηση κριτηρίου ηθικής ορθότητας (ωφελιμιστική ηθική, καντιανή ηθική, αρετολογική ηθική-Αριστοτέλης).

Ενότητα δεύτερη: Απορίες και ενστάσεις για τη δυνατότητα ηθικής σκέψης και πράξης.

Ενότητα τρίτη: Η δικαιολόγηση της ηθικής στάσης ζωής.

Ενότητα τέταρτη: Πρακτικές εφαρμογές του ηθικού προβληματισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Μιλώντας για τον πολιτισμό

Ενότητα τέταρτη: Άνθρωπος και φυσικό περιβάλλον 2. Ανθρώπινες αξίες και περιβάλλον (περιβαλλοντική ηθική).

Πέμπτη θεματική ενότητα

Πολιτική Φιλοσοφία: πώς πρέπει να οργανώσουμε τις κοινωνίες μας (± 8 διδακτικές ώρες)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Ορίζοντας το δίκαιο

Ενότητα πρώτη: Μορφές πολιτικής οργάνωσης των ανθρώπινων κοινωνιών.

Ενότητα δεύτερη: Κοινωνικό συμβόλαιο και δημοκρατικές πολιτείες.

Ενότητα τρίτη: Δημοκρατικές αξίες στη θεωρία και στην πράξη.

Έκτη θεματική ενότητα

Αισθητική: Τι είναι ωραίο; Τι είναι τέχνη; (± 4 διδακτικές ώρες)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: Θαυμάζοντας το ωραίο

Ενότητα δεύτερη: Βασικές αντιλήψεις για την τέχνη.

*

Τρόπος εξέτασης

Για την εξέταση στο μάθημα *Φιλοσοφία* στη Β' τάξη Ημερησίου Γενικού Λυκείου δίνονται δύο ομάδες θεμάτων:

Στην Α' ομάδα περιλαμβάνονται δύο (2) θέματα (με ερωτήσεις διαφόρων τύπων), με τα οποία ελέγχεται ο βαθμός κατανόησης της διδαχθείσας ύλης (φιλοσοφικών εννοιών, θεωριών κ.λπ.).

Στη Β' ομάδα περιλαμβάνονται δύο (2) θέματα, τα οποία απαιτούν συνδυασμό γνώσεων, επιχειρηματολογία και τεκμηρίωση, και με τα οποία ελέγχεται η ικανότητα του μαθητή για αυτοδύναμη συνθετική και κριτική σκέψη, καθώς και η ικανότητά του

για προεκτάσεις σε σύγχρονους προβληματισμούς. Στις ερωτήσεις αυτές ενδείκνυται να δίνονται σύντομα αποσπάσματα φιλοσοφικών ή άλλων κειμένων, εικόνες, πολυτροπικά κείμενα κ.λπ., με στόχο τη διασάφηση και προέκταση φιλοσοφικών θεμάτων που αφορούν στην εξεταστέα ύλη.

Τα παραπάνω θέματα μπορεί να αναλύονται σε δύο (2) ερωτήσεις το καθένα και ορίζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις της ύλης.

Η βαθμολογία κατανέμεται κατά 50% σε κάθε ομάδα θεμάτων. Κριτήρια για την αξιολόγηση των θεμάτων της ομάδας Β' είναι η εννοιολογική ακρίβεια, η ορθότητα και η εγκυρότητα των επιχειρημάτων, η ευστοχία των παραδειγμάτων, η έκταση και η πρωτοτυπία του κριτικού προβληματισμού που αναπτύσσεται.

Η κατανομή της βαθμολογίας στις ερωτήσεις των θεμάτων μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με τον βαθμό δυσκολίας τους και οι βαθμολογικές μονάδες καθορίζονται κατά τη διατύπωση των θεμάτων και ανακοινώνονται γραπτώς στους μαθητές.